

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«Харківський політехнічний інститут»

ОСНОВИ ЕКОНОМІЧНОЇ ТЕОРІЇ

Методичні вказівки до вивчення навчального курсу
та написання реферативних робіт
для студентів технічних спеціальностей НТУ «ХПІ»
заочної форми навчання

Харків 2016

ОСНОВИ ЕКОНОМІЧНОЇ ТЕОРІЇ

Навчальний курс «Основи економічної теорії» спрямований на вивчення поведінки економічних суб'єктів у процесі виробництва, розподілу, обміну й споживання благ для задоволення зростаючих потреб при обмеженості ресурсів в умовах певних економічних систем.

Економічна теорія вивчає й формулює загальні економічні закономірності становлення, функціонування й розвитку суспільства. Курс економічної теорії послідовно знайомить студентів з поглядами теоретиків різних економічних шкіл на основні проблеми економіки.

Економічна теорія є базовою наукою, що формує методологічну основу для вивчення прикладних економічних наук.

У результаті вивчення цієї дисципліни студенти повинні засвоїти сутність економічних законів, закономірності ринкової економіки, основні теорії мікро- і макроаналізу, сутність сучасного світового господарства й закономірності його розвитку. Студент повинен також уміти погоджувати механізм дії економічних закономірностей з господарською діяльністю й економічною політикою, використовувати теоретичні положення для оцінки сучасних тенденцій економічного розвитку, особливо проблем трансформації економіки України.

Структура курсу

Тема 1. Предмет і метод економічної теорії

Суспільство і економіка. Економіка як об'єкт вивчення і об'єкт управління. Безмежність потреб та обмеженість ресурсів. Основні економічні проблеми. Крива виробничих можливостей.

Предмет та функції економічної теорії. Метод економічної теорії: наукова абстракція, аналіз та синтез, статистичний аналіз, економіко-математичне моделювання та інші.

Тема 2. Суспільне виробництво

Сутність і структура суспільного виробництва. Фактори суспільного виробництва. Засоби і предмети праці. Земля як фактор виробництва. Робоча сила. Взаємозв'язок виробництва, обміну, розподілу та споживання.

Економічна ефективність виробництва та її показники.

Тема 3. Економічні системи і власність

Зміст власності, її місце і роль у економічній системі. Економічний та юридичний аспекти власності. Форми власності та їх характеристики. Основні тенденції розвитку відносин власності на сучасному етапі.

Сутність та структура економічних систем. Типи економічних систем та їх особливості.

Тема 4. Ринкова економічна система

Сутність ринку та його функції. Закони функціонування ринку. Види ринків. Механізм функціонування ринкової системи.

Ринкова інфраструктура та її роль в ринковому механізмі. Інфраструктура товарного, фінансового ринку та ринку праці.

Тема 5. Теорія попиту та пропозиції

Попит та закон попиту. Детермінанти попиту. Пропозиція та закон пропозиції. Детермінанти пропозиції.

Цінова еластичність попиту та пропозиції. Ринкова рівновага попиту та пропозиції. Теорія поведінки споживача.

Тема 6. Теорія фірми, виробництва та витрат

Економічна природа фірми. Основні типи фірм. Малі, середні та великі фірми. Виробництво, фактори виробництва, продукт виробництва. Виробнича функція.

Витрати виробництва: зовнішні та внутрішні. Витрати виробництва в короткостроковому та довгостроковому періодах. Прибуток. Нормальний та економічний прибуток.

Тема 7. Конкуренція і монополія

Ринок досконалої конкуренції. Граничний та ваговий дохід фірми в умовах чистої конкуренції. Максимізація прибутку.

Ринок чистої монополії. Бар'єри для вступу в галузь. Економічні наслідки монополії. Максимізація прибутку в умовах чистої монополії. Антимонопольна політика держави.

Ринок олігополії. Сутність та моделі олігополістичного ціноутворення.

Ринок монополістичної конкуренції. Нецінова конкуренція.

Тема 8. Доходи та їх розподіл

Теоретичні концепції джерел і розподілу доходів. Функціональний та вертикальний розподіл доходів. Основні види доходів: заробітна плата, процент, рента, прибуток. Трансферні виплати. Перерозподіл доходів.

Крива Лоренца та її аналіз. Проблеми соціальної справедливості.

Тема 9. Макроекономічний аналіз: народногосподарський облік і система національних рахунків

Процес кругообігу продуктів і доходів. Система національних рахунків та її показники: ВВП, ВНП, національний дохід. Методика розрахунку ВВП. Номінальний, реальний, потенційний ВВП. Дефлятор ВВП.

Тема 10. Держава в економічній системі

Необхідність втручання держави в економічні процеси. Економічні функції держави. Державне регулювання економіки на мікро- та макрорівні.

Форми і методи ДРЕ. Особливості ДРЕ у вітчизняній економіці на сучасному етапі.

Тема 11. Макроекономічна рівновага

Сукупний попит та сукупна пропозиція. Фактори, що впливають на сукупний попит та сукупну пропозицію.

Макроекономічна рівновага. Рівновага в класичній та кейнсіанській моделях. Споживання, заощадження та стан рівноваги.

Взаємозв'язок витрат і доходів. "Хрест" Кейнса.

Тема 12. Гроші і грошово-кредитна політика

Еволюція грошей. Сутність та функції грошей. Грошова маса та її компоненти. Попит на гроші.

Кредитно-банківська система. Центральний банк та регулювання пропозиції грошей. Створення грошей банківською системою.

Грошово-кредитна політика та її інструменти.

Тема 13. Фінанси в економічній системі

Сутність та функції фінансів. Фінансова система та держбюджет. Місцеві бюджети. Стан бюджету. Державний борг та його види.

Податки, їх функції, види. Принципи оподаткування. Податкові пільги.

Фіскальна політика.

Тема 14. Макроекономічна нестабільність: безробіття й інфляція

Безробіття, його сутність, причини і види. Рівень безробіття. Закон Оукена. Соціально-економічні наслідки безробіття

Інфляція: причини, види, вимір. Наслідки інфляції. Основні напрямки антиінфляційної політики.

Тема 15. Економічне зростання

Економічне зростання та його показники. Типи економічного зростання. Чинники економічного зростання. Модель Р. Солоу.

Циклічність економічного зростання. Причини циклічних коливань та види циклів.

Проблеми сучасного економічного зростання у вітчизняній економіці.

Тема 16. Світове господарство та основні форми світогосподарських зв'язків

Світове господарство: еволюція та структура. Міжнародна торгівля і принцип порівняльних переваг. Міжнародний поділ праці. Міграція капіталів.

Проблеми інтеграції економіки України у світове господарство.

Тема 17. Економічні аспекти глобальних проблем

Глобальні проблеми сучасності як наслідки глобалізації суспільного виробництва.

Основні шляхи розв'язання глобальних проблем. Роль діяльності міжнародних та громадських організацій у розв'язанні глобальних проблем. Україна і глобальні проблеми сучасності.

Вимоги до написання реферату

Відповідно до навчального плану з Основ економічної теорії, студент виконує реферат, який є допуском до складання заліку.

Варіант реферату визначається за останньою цифрою номера залікової книжки студента. Наприклад, якщо це цифра «5», то можна обрати один з трьох варіантів: 5, 15 або 25.

Мета і завдання написання реферату

Реферат є формою закріплення і контролю знань та навичок, набутих студентами в процесі їх самостійної роботи.

Метою написання реферату є підтвердження рівня опанування студентами основних положень з обраної тематики, демонстрація знання відповідної літератури, вміння аналізувати матеріал, робити узагальнення та самостійні висновки. Реферат повинен передбачати розкриття конкретного напрямку діяльності, мати прикладний характер та практичну спрямованість.

Завданнями виконання реферату є:

- вивчення стану розробки обраної проблематики в літературі та публікаціях;
- розгляд у контексті обраної теми практики й підходів до розв'язання конкретних економічних проблем;
- вивчення відповідних інформаційних та статистичних даних, що стосується теми реферату та їх аналітична обробка;
- логічний, аргументований виклад матеріалу.

Структура реферату

Стиль викладення матеріалу має бути науково-діловим.

Матеріал розподіляється рівномірно у відповідності до плану реферату.

Титульний аркуш (див. додаток А) – обов'язково повинен містити назву кафедри, дисципліни, номер варіанту, тему реферата, П.І.Б. студента, номер групи та залікової книжки.

Зміст – сторінка роботи, яка містить назву та номери початкових сторінок усіх розділів, підрозділів та пунктів; заголовки змісту повинні точно повторювати заголовки в тексті і розміщуються один під одним.

Вступ – обґрунтовується актуальність теми, її практична значущість; визначається об'єкт, предмет, мета і завдання дослідження; розглядаються методи, за допомогою яких воно проводилось; розкривається структура роботи, її основний зміст.

Основна частина – розкривається тема реферату шляхом висвітлення основних питань. При цьому необхідно зосередити увагу на аналізі

поставлених питань в літературі з висновками щодо їх теоретичної та практичної значущості.

Висновки – необхідно сформулювати: а) науково-теоретичні та практичні підсумки проведеного аналізу за проблематикою реферату; б) теоретичні та практичні рекомендації, що випливають з проведеного аналізу. Висновки мають логічно пов'язуватися із змістом викладеного матеріалу. підсумок проведеної роботи, подаються у вигляді окремих лаконічних положень, методичних рекомендацій, які відповідають поставленим завданням; відмічається не тільки позитивне та недоліки, а також і конкретні рекомендації щодо їх усунення

Додатки – не є обов'язковим елементом і не входять до основного ліміту обсягу роботи, однак підвищують рівень довіри до результатів роботи, свідчать про їх достовірність; містять допоміжний матеріал у вигляді результатів досліджень, таблиць, статистичних даних, діаграм, на які студент посилається в тексті реферату тощо. Застереження: не слід давати в додатках документи, законодавчі чи нормативні акти, які офіційно надруковані. Такі документи мають бути вказані в списку використаних джерел.

Список використаної літератури – містить бібліографічний опис джерел, використаних студентом під час роботи над рефератом.

Вимоги до оформлення реферату

Обсяг реферативної роботи має складати – 15-20 сторінок рукописного або комп'ютерного тексту. До загального обсягу роботи не входять додатки, список використаної літератури, таблиці та рисунки, які повністю займають площу сторінки. Але всі сторінки зазначених елементів підлягають суцільній нумерації. Робота має бути акуратно написана від руки або надрукована з дотриманням стилістичних і граматичних норм. У тексті обов'язково повинні бути посилання на літературу та інші джерела, що використовувалися при підготовці реферату.

Текст реферативної роботи викладається державною мовою на стандартних аркушах формату А-4(210 x 297).

Робота друкується шрифтом Times New Roman, 14 кеглем; вирівнювання – «За шириною»; міжрядковий інтервал «Полуторний» (1,5 Lines); абзацний відступ – п'ять знаків (1,25 см); верхнє і нижнє поле – 2 см., лівє – 3 см, правє – 1 см.

Нумерація сторінок має бути наскрізною. Порядковий номер сторінки позначають арабською цифрою і проставляють у правому верхньому куті сторінки без крапки чи рисок. Титульний аркуш(додається) включається до загальної нумерації сторінок письмової роботи, але номер сторінки на титульному аркуші, як правило, не проставляють.

При використанні літературних джерел в тексті письмової роботи можуть бути два варіанти посилань на них. Перший – це посторінкові

посилання (виноска): коли на сторінці цитується джерело, то внизу цієї сторінки під основним текстом наводиться бібліографічний опис літературного джерела і вказується сторінка. Другий – коли в разі посилання на літературне джерело у квадратних дужках вказується його порядковий номер у списку літератури та конкретна сторінка, наводиться цитата, точні цифри, дані, наприклад [3, с. 17].

Ілюстративний матеріал – малюнки, графіки, схеми тощо слід розміщувати безпосередньо після першого посилання на нього в тексті. Якщо графік, схема, таблиця не поміщається на сторінці, де є посилання, їх подають на наступній сторінці. На кожний ілюстративний матеріал мають бути посилання в тексті.

Критерії оцінювання рефератів

Кожний реферат оцінюється, виходячи з аналізу сукупності таких критеріїв:

1. Актуальність теми.
2. Зміст реферату має системно розкривати обрану тему.
3. Регіональна специфіка. Розкриття регіональних особливостей загальної проблеми, що розглядається (регіон, область, місто, район).
4. Особистий внесок оцінюється із наявності власних аналітичних висновків та конкретних пропозицій щодо вирішення проблемних питань.
5. Використані джерела, тобто наявність достатньої кількості сучасних нормативних і наукових джерел.

ТЕМАТИКА РЕФЕРАТІВ з курсу «Основи економічної теорії»

- 1. Еволюція економічної науки та її місце в системі економічних наук.**
Виникнення економічної науки. Економічні напрямки, школи. Об'єкт економічної теорії та її предмет. Тракткування предмету різними школами. Метод економічної теорії. Позитивна та нормативна економічна теорія. Функції економічної теорії. Єдність економічної теорії та господарської практики. Місце економічної теорії в системі економічних наук.
- 2. Проблема безмежності потреб та обмеженості ресурсів в економіці.**
Основні проблеми економічної теорії як науки. Поняття факторів виробництва та їх види. Відтворювані та не відтворювані ресурси. Проблема раціонального розподілу ресурсів. Концепція альтернативних витрат; крива виробничих можливостей суспільства; закон зростаючих альтернативних витрат.
- 3. Соціально-економічний устрій суспільства та закони розвитку економічних систем.**

Сутність соціально-економічної системи. Основні ланки економічної системи: продуктивні сили, економічні відносини, механізм господарювання. Класифікація економічних систем. Типи економічних систем.

Власність як підґрунтя соціально-економічних відносин. Основні форми власності. Тенденції у розвитку відносин власності.

4. Виробництво, його сутність та роль у житті суспільства.

Зміст і структура суспільного виробництва. Використання економічних ресурсів. Економічний вибір. Форми організації суспільного виробництва: натуральне і товарне. Товарне виробництво, умови та причини його виникнення. Товарне виробництво як основа ринкової економіки.

5. Закони попиту та пропозиції у системі ринкового механізму.

Теоретичні засади становлення ринкових відносин. Риси, структура та функції ринку. Сутність попиту і фактори, що його визначають. Закон попиту. Пропозиція: зміст і фактори, що на неї впливають. Ринкова рівновага. Утворення рівноважної ціни та рівноважного обсягу виробництва. Фактори, які впливають на зміну ринкової рівноваги.

6. Конкуренція та її роль у функціонуванні ринкової економіки.

Конкуренція та її суть, функції та форми конкуренції. Види ринкових структур. Ринок чистої конкуренції. Чиста конкуренція і ефективність. Ринок монополістичної конкуренції. Олігополістичний ринок. Ринок чистої монополії. Економічні наслідки монополій. Антимонопольна політика та досвід світового антимонопольного законодавства.

7. Ринкова інфраструктура та її роль у функціонуванні економіки.

Поняття ринкової інфраструктури, її елементи та функції. Класифікація ринкової інфраструктури. Роль ринкової інфраструктури у процесі розвитку економіки та забезпеченні її ефективного функціонування. Формування ринкової інфраструктури в Україні.

8. Підприємство та підприємництво в умовах ринку.

Підприємство як суб'єкт економічної системи. Організаційно-правові форми підприємств. Соціально-економічна характеристика підприємств. Функції підприємства. Сутність підприємництва та умови його існування. Види та суб'єкти підприємницької діяльності. Підприємництво і бізнес. Продукція підприємств та її економічні форми.

9. Теорія витрат виробництва та їх класифікація. Бухгалтерський та економічний прибуток підприємства.

Взаємозв'язок структури витрат та виробництва продукції. Складові вартості новоствореної продукції. Вартість товару і його ціна. Економічні та бухгалтерські витрати. Витрати виробництва: зовнішні, внутрішні, постійні і змінні витрати. Валові, середні і граничні витрати. Прибуток і його суть. Нормальний прибуток. Норма прибутку. Граничний та валовий дохід фірми в

умовах чистої конкуренції. Максимізація прибутку у короткостроковому періоді.

10. Нерівність доходів у ринковій економіці та роль держави у перерозподілу доходів.

Доходи, їх види та джерела формування. Заробітна плата: сутність, форми та системи заробітної плати. Підприємницький дохід. Доходи від власності та рентні доходи. Диференціація доходів. Крива Лоренца та коефіцієнт Джині. Державне регулювання розподілу доходів.

11. Основні показники системи національного рахівництва та їх значення.

Суспільне відтворення та кругообіг продуктів, товарів та доходів. Система національних рахунків. Національний продукт і його форми. Валовий національний продукт. Валовий внутрішній продукт, чистий продукт. Національний дохід. Методи обчислення національного продукту.

12. Циклічність розвитку економіки та сучасні економічні кризові явища.

Економічний розвиток та його значення. Показники, способи вимірювання. Чинники економічного зростання. Фактори гальмування економічного зростання. Роль держави в регулюванні економічного зростання. Економічний цикл та його фази. Причини циклічних коливань, циклічні та структурні кризи. Державне антициклічне регулювання.

13. Сутність грошей та закон грошового обігу.

Теоретичні концепції виникнення та сутність грошей. Еволюція грошей та їх функції. Види грошей: паперові, металеві, кредитні, безготівкові, електронні. Закон грошового обігу. Історичний досвід України в створенні національної грошової одиниці.

14. Банківська система в Україні.

Банківська система як інфраструктурний елемент сучасної ринкової економіки. Кредитна система, її механізм та функції. Центральний та комерційні банки. Цілі та інструменти кредитної політики держави. Поняття, функції та структура банківської системи України.

15. Державний бюджет в Україні та проблеми його формування.

Сутність і принципи побудови бюджетної системи. Державний бюджет як основний фінансовий план країни: суть, структура, джерела формування. Концепції збалансування державного бюджету. Бюджетний дефіцит: причини виникнення і економічні наслідки. Державний борг та його структура. Економічні наслідки державного боргу. Проблеми формування Державного бюджету України на сучасному етапі.

16. Інфляція, її сутність, вимірювання та причини виникнення.

Макроекономічна нестабільність і нерівномірність економічного розвитку. Інфляція як макроекономічне явище: її сутність та види. Теоретичні підходи до пояснення причин інфляції. Соціально-економічні наслідки інфляції. Розрахунок темпу інфляції та методи її регулювання. Загальні напрямки антиінфляційної політики держави.

17. Шляхи досягнення стійкого економічного зростання в Україні.

Економічне зростання та економічний розвиток. Показники, способи вимірювання та чинники економічного зростання. Фактори гальмування економічного зростання. Державне регулювання економічного зростання. Особливості економічного зростання в Україні.

18. Зайнятість та безробіття у ринковій економіці.

Безробіття як відхилення від макроекономічної рівноваги. Зайнятість, відтворення робочої сили та їх регулювання державою. Рівень зайнятості та рівень безробіття. Види безробіття: фрикційне, структурне й циклічне. Взаємозв'язок безробіття та інфляції. Крива Філіпса.

19. Податки, їх види та проблема оптимального рівня оподаткування.

Зміст фіскальної політики: цілі та інструменти. Податкова політика в системі державного регулювання та принципи її формування. Податкові надходження як основне джерело доходів держави. Податки, їх функції та види. Шляхи вдосконалення податкової політики держави. Крива Лаффера.

20. Світове господарство, його еволюція та етапи розвитку.

Сутність та етапи становлення світового господарства. Загальні риси світового господарства. Інтернаціоналізація господарського життя. Міжнародний поділ праці і спеціалізація виробництва. Ступені генезису й об'єктивні основи розвитку світового господарства. Структура і суперечності розвитку сучасного світового господарства. Міжнародна економічна інтеграція.

21. Міжнародна торгівля та види торгівельної політики держави.

Специфіка міжнародних економічних відносин та їх основні форми. Міжнародна торгівля та її економічні основи Міжнародний поділ праці, його принципи, форми та особливості в сучасних умовах. Принципи порівняльної переваги. Протекціонізм і вільна торгівля. Україна в системі міжнародної торгівлі.

22. Світовий досвід країн з високими темпами економічного зростання.

Економічне зростання як категорія національної господарської системи. Світовий досвід створення інститутів розвитку, аналіз переваг та недоліків. Основні проблеми економічного зростання в Україні. Світові тенденції економічного зростання, що сприятливі для України.

23. Міграція робочої сили та її наслідки.

Сутність міжнародної міграції робочої сили. Причини виникнення міграції та її масштаби. Позитивні та негативні наслідки сучасних міжнародних міграційних процесів та їх регулювання в Україні.

24. Глобальні економічні проблеми та шляхи їх вирішення.

Сутність глобальних проблем сучасності (економічних, продовольчих, сировинних, енергетичних, міжнародного тероризму) та причини їх виникнення. Основні шляхи розв'язання глобальних проблем.

Роль діяльності міжнародних та громадських організацій у розв'язанні глобальних проблем. Питання поліпшення економічної та паливно-енергетичної ситуації в Україні.

25. Сутність економічної інтеграції.

Інтеграційні процеси у світовому господарстві. Суть, етапи та форми міжнародної економічної інтеграції. Розвиток регіональної економічної інтеграції. Єврорегіони в системі міжнародного співробітництва. Перспективи інтеграції економіки України у світову економічну систему.

Питання до заліку з курсу «Основи економічної теорії»

1. Предмет економічної теорії і її функції.
2. Методи економічних досліджень.
3. Економічні категорії й економічні закони.
4. Обмеженість економічних ресурсів і проблема вибору. Крива виробничих можливостей.
5. Основні типи економічних систем, їхній порівняльний аналіз.
6. Економічний зміст відносин власності. Форми власності й необхідність їхньої розмаїтості для ефективного функціонування економічної системи.
7. Поняття товарного виробництва: умови його виникнення. Товар і його властивості.
8. Ринок і його функції.
9. Механізм функціонування ринкової системи. Модель кругообігу продукту, ресурсів та доходів.
10. Основні моделі ринку і їхня характеристика.
11. Інфраструктура ринку.
12. Попит і закон попиту. Фактори попиту.
13. Пропозиція й закон пропозиції. Фактори пропозиції.
14. Еластичність попиту, цінова по доходу. Еластичність пропозиції.
15. Рівновага попиту та пропозиції. Рівноважна ціна й рівноважна кількість.
16. Теорія споживчого поведіння.

17. Підприємство. Основні види підприємств у країнах ринкової економіки.
18. Економічні витрати: поняття, види, розрахунок.
19. Нормальний, бухгалтерський й економічний прибуток.
20. Витрати фірми в короткостроковому періоді. Закон убутної граничної продуктивності.
21. Витрати фірми в довгостроковому періоді й ефект масштабу.
22. Визначення обсягу виробництва фірми, максимізуючої прибуток в умовах зробленої конкуренції в короткостроковому періоді.
23. Конкурентна фірма в довгостроковому періоді: рівновага і його порушення.
24. Визначення ціни й обсягу виробництва в умовах чистої монополії.
25. Заробітна плата як ціна праці. Визначення величини зарплати на конкурентному ринку, ринку монополії, двосторонньої монополії.
26. Підприємницький дохід й економічний прибуток.
27. Позичковий відсоток: поняття, фактори, які впливають на його рівень, значення.
28. Економічна рента: поняття, види. Орендна плата. Ціна землі.
29. Нерівність у розподілі доходів. Крива Лоренца, коефіцієнт Джини, децильний коефіцієнт.
30. Макроекономічні показники (ВНП, ВВП, ЧНП, НД, ЛРД), і їхнє співвідношення.
31. Методи виміру національного продукту (ВВП).
32. Сукупний попит та сукупна пропозиція. Фактори, на них що впливають.
33. Теорія ефективного попиту Кейнса.
34. Споживання, заощадження, інвестиції і їхній взаємозв'язок.
35. Установлення рівноважного обсягу виробництва в класичній моделі.
36. Установлення рівноважного обсягу виробництва в кейнсіанській моделі.
37. Гроші, еволюція, функції. Рівняння Фішера.
38. Компоненти грошової маси. Грошові агрегати. Поняття ліквідності.
39. Попит на гроші.
40. Центральний банк і регулювання пропозиції грошей.
41. Пропозиція грошей. Грошові агрегати.
42. Грошовий ринок. Грошовий мультиплікатор.
43. Банківська система: поняття, елементи, роль в економічних процесах.
44. Операції Національного банку й комерційних банків.
45. Методи грошово-кредитної політики і її інструменти.
46. Сутність і функції фінансів. Державний бюджет.
47. Податки, їхньої функції, види. Проблема оптимального рівня оподаткування.
48. Бюджетний дефіцит і державний борг: причини, сліdstва, методи

- усунення. Проблема державного боргу в Україні.
49. Дискреційна й недискреційна фінансова політика.
 50. Економічний цикл і його фази. Характеристика фаз циклу.
 51. Причини кризових коливань.
 52. Середні, малі цикли.
 53. “Довгі хвилі” в економіці.
 54. Поняття інфляції, її вимір, причини, види.
 55. Антиінфляційна політика. Проблема інфляції в Україні.
 56. Рівень і безробіття.
 57. Причини й форми безробіття. Закон Оукена. Безробіття в Україні.
 58. Світове господарство, його еволюція й етапи розвитку.
 59. Державна торговельна політика і її інструменти.
 60. Диференціація національних економік і ріст взаємозалежності.
 61. Міжнародна торгівля, її особливості. Теорія порівняльних переваг.
 62. Мобільність факторів виробництва: капіталу, робочої чинності, технологій.
 63. Платіжний баланс: значення, структура, взаємозв'язок рахунків. Співвідношення платіжного й торговельного балансу.
 64. Світова валютна система і її еволюція.
 65. Валютний курс. Фактори, які впливають на валютний курс. Різновиду валютного курсу і їхньої особливості.
 66. Проблема інтеграції України у світове господарство.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Архієреєв С.І. Основи економічної теорії: навчально-методичний посібник для студентів технічних спеціальностей заочної форми навчання / за ред. проф. С. І. Архієреєва, доц. Н. Б. Решетняк – Х.: НТУ «ХПІ», 2010. – 76 с.
2. Білецька Л. В. Економічна теорія: Політекономія. Мікроекономіка. Макроекономіка: навч. посібник / Л. В. Білецька, О. В. Білецький, В. І. Савич. – К. : Центр навч. літ-ри, 2005.
3. Борисов Е. Ф. Экономическая теория : учеб. пособие. – М. : Юрайт, 1999.
4. Войтов А. Г. Экономика. Общий курс. (Фундаментальная теория экономики) : учебник. – 8-е перераб. и доп. – М. : ИТК «Дашков и К°», 2003.
5. Гуревичов М. М. Основы экономической теории: учеб. пособие / М. М. Гуревичов, Н. Б. Решетняк, С. И. Архиреев ; Нац. техн. ун-т «Харьк. политех. ин-т» – Х. : НТУ "ХПИ", 2003.

6. Економічна теорія : підручник / ред. В. Д. Базилевич. – Вид-во «Тимченко», 2007.
7. Економічна теорія: Макро- і мікроекономіка : навч. посібник / ред. З. Ватаманюк, С. Панчишин. – К. : Альтернатива, 2001.
8. Иохин В. Я. Экономическая теория : учебник. – М. : Юристъ, 2000.
9. Курс экономической теории / ред. М. Н. Чепурин, Е. А. Киселева. – 4-е изд-е. – Киров: АСА, 2000.
10. Любимов Л. Л. Введение в экономическую теорию : в 2-х книгах. Кн. 2 : учебник для студентов пед. ун-тов ; Гос. ун-т, Высш. шк. экон. – М. : Бита-Пресс, 1999.
11. Основи економічних знань : навч. посібник / ред. А. С. Гальчинський, П. С. Єщенко, Ю. І. Палкін. – К. : Вища школа, 2002.
12. Основи економічної теорії / ред. А. А. Чухна. – К. : Вища школа, 2001.
13. Основи економічної теорії : посібник / В. О. Рибалкін та ін. – К. : Академія, 2002.
14. Основи економічної теорії : посібник / ред. С. В. Мочерний. – К. : Академія, 2002.
15. Основи економічної теорії: політекономічний аспект : підручник / ред. Г. Н. Климко. – 5-те вид., випр. – К. : Знання-Прес, 2004.
16. Основы экономической теории : учебник / С. В. Мочерний, В. К. Симоненко, В. В. Секретарюк, А. А. Устинко. – К. : Знання, 2000.
17. Перехідна економіка: Сучасна Україна / ред. С. М. Злупко. – К. : Знання, 2006.
18. Петруня Ю. Е. Основы экономической теории : учеб. пособие / Ю. Е. Петруня А. А. Задоя. – 4-е изд-е. – К. : Знання, 2008.
19. Сажина М. А. Экономическая теория : учебник для вузов / М. А. Сажина, Г. Г. Чибриков. – М. : НОРМА, 2001.
20. Седов В. В. Экономическая теория : в 2-х частях. Ч. 1. Введение в экономическую теорию: учеб. пособие. – Челябинск: ЧГУ, 2002.
21. Хрестоматия по экономической теории / сост. Е. Ф. Борисов. – М. : Юристъ, 2000.
22. Экономическая теория / ред. В. Д. Камаева. – М. : ВЛАДОС, 1999–2001.
23. Экономическая теория: учеб. пособие / ред. Е. М. Воробьев, А. А. Гриценко, М. Н. Ким. – Х.: Фортуна-Пресс, 2000.

ДОДАТОК А. Зразок титульного аркуша

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«Харківський політехнічний інститут»**

Кафедра загальної економічної теорії

Реферат

Дисципліна _____
Варіант _____
Тема _____

Перевірив:

Виконав:

ПІБ

ПІБ студента

вчений ступінь, звання

навчальна група

оцінка, підпис

номер залікової книжки

Харків 2016

Навчальне видання

АРХІЄРЕЄВ Сергій Ігоревич
РЕШЕТНЯК Наталя Борисівна
ДЕМЬОХІНА Олена Олександрівна
ЯЦИНА Вікторія Валентинівна

ОСНОВИ ЕКОНОМІЧНОЇ ТЕОРІЇ

Методичні вказівки до вивчення навчального курсу
та написання реферативних робіт
для студентів технічних спеціальностей НТУ «ХПІ»
заочної форми навчання

За ред. проф. С. І. Архієреєва

Відповідальний за випуск *С. І. Архієреєв*
Роботу до видання рекомендував *М. І. Погорєлов*
Комп'ютерна верстка *Д. Т. Лейба*

Підп. до друку . . . Формат 60 x84 1/16. Папір офісний.
Riso-друк. Гарнітура Таймс. Ум. друк. арк. 0,8. Наклад 100 прим.
Зам № . . . Ціна договірна.

Видавничий центр НТУ «ХПІ».
Свідоцтво про державну реєстрацію ДК № 3657 від 24.12.2009 р.
61002, Харків, вул. Фрунзе, 21

Друкарня НТУ «ХПІ». 61002, Харків, вул. Фрунзе, 21